

Respons

Albania: Situasjonen for homofile

Problemstilling/spørsmål:

Situasjonen for homofile i Albania

1. Innledning

Til tross for at homoseksualitet er avkriminalisert i Albania, opplever homofile fortsatt diskriminering, og i noen tilfeller begrenser holdingene til individuelle polititjenestemenn effektiviteten i den beskyttelsen staten kan tilby (UK Home Office 2008).

2. Lovgivning

Homoseksualitet ble avkriminalisert i Albania i 1995. Lovendringen fant sted etter press fra en lokal NGO – Shoqata Gay Albania (SGA) (Gay Albanian Society) – og det internasjonale samfunnet. Tidligere lovgivning, straffelovens § 137, hadde en strafferamme på opptil ti år (IGLHRC 1995). SGA opererte illegalt. Dette til tross var organisasjonen aktiv både nasjonalt og internasjonalt for å få gjennomslag for en lovendring. Det opprinnelige endringsforslaget fremlagt av regjeringen i Albania i 1994 hadde fortsatt en strafferamme på bøter og fengselsstraff opptil tre år for homoseksualitet, men dette ble senere frafalt (Xhelaj 1994).

Albansk straffelov hadde tidligere en seksuell lavalder for homoseksuelle handlinger på 18 år, mens tilsvarende lavalder for heteroseksuelle handlinger var 14 år. Dette ble endret i 2004 med en felles seksuell lavalder på 14 år (UK Home Office 2008).

Den albanske konstitusjonen har ingen særlige bestemmelser om beskyttelse mot mishandling grunnet seksuell legning. Det har lenge vært arbeidet med en anti-diskrimineringslov i Albania, men den er ikke blitt vedtatt av parlamentet (IRBC 2006). Landinfo kan ikke se at denne loven er blitt vedtatt pr. januar 2009 til tross for at lovforslag et er blitt presentert for parlamentet.

Ifølge den verdensomfattende oversikten på Wikipedia om “LGBT Rights by Country or Territory” anerkjenner ikke Albania registrerte samboerskap for homofile, ekteskap mellom homofile, adopsjon for homofile, men homofile kan imidlertid tjenestegjøre i det militære.

3. Holdninger

Det albanske samfunnet er patriarkalsk og fiendtlig innstilt overfor homoseksualitet. Samfunnet aksepterer ikke homoseksualitet eller homofile. Dette blir bekreftet overfor kanadiske myndigheter av en professor med god kjennskap til Albania, lederen for en interesseorganisasjon for homofile i Albania, NGOen, Grupi per Integrim Shoqeror (GISH), samt lederen for en Tirana-basert NGO Human Rights and Democracy Center (HRDC). Lederen for GISH bemerker at diskriminering mot homofile i hjemmene, på skolene og arbeidsplassene samt i religiøse institusjoner er dagligdags. Lederen for HRDC opplyser at homofile er ofre for trakassering og vold fra offentligheten, noe som gjør det vanskelig for homofile å samles for sosiale aktiviteter. Han viser videre til at homofile har opplevd diskriminering i forhold til ansettelser, herunder ansettelser i det offentlige slik som i departementenes avdelinger. GISH-lederen bemerker videre at homofile ofte blir negativt fremstilt i media (IRBC 2006).

Ifølge lederen for GISH blir ikke homofile tolerert i praksis. Medlemmene av GISH har ikke offentlig stått frem med opplysninger om deres seksuelle legning. GISH har brukt en utenlandsk borger som talsmann. Ifølge opplysninger fra lederen for HRDC er homofile tilbakeholdende med å gi informasjon om deres seksuelle legning, og derfor eksisterer det ikke noe åpent homofilt fellesskap i Albania (IRBC 2006).

I forbindelse med et selvmord begått i 2002 uttaler Almalek, fra Association for Homosexuals in Albania følgende:

"Our members' families mostly don't know what their sons are up to. If homosexuals keep their sexuality secret, behind walls, things are mostly all right. Their families don't reject them. The pressure is enormous. Arapi couldn't take it. That's why he killed himself," says Almalek, describing what gays face in Albania (Andoni 2002).

4. Reaksjoner fra politiet – klageadgang

Ifølge en professor med nær kjennskap til Albania er også politiet fiendtlig innstilt overfor de homofile. Lederne for GISH og HRDC bekrefter dette bildet ved å vise til at politiet ikke yter assistanse til homofile som opplever diskriminering eller blir angrepet. Det er snarere slik at politiet utsetter homofile for verbal og fysisk mishandling (IRBC 2006).

US Department of State viser i sin årsrapport for 2007, utgitt i mars 2008, til at som for tidligere år, hevder NGOer at politiet angriper det homofile fellesskapet. Politiet skal ifølge NGOen, Albanian Gay and Lesbian Assosiation (ALGA) vilkårlig arrestere homofile for så å mishandle dem verbalt og fysisk under forvaring. Ifølge opplysninger fra NGOen Albanian Human Rights Group, skal politiet ha trakassert medlemmer av Albanian Gay and Lesbian Assosiation, blant annet ved husransakelse uten rettslig kjennelse (US Department of State 2008).

Arrestasjon av fem personer i Tirana i 2008 illustrerte manglene i arrestasjons- og forvaringsprosedyrene i tilknytning til homofile og lesbiske i tillegg til diskriminering, vilkårlighet, mishandling og offentliggjøring av helsesituasjonen til noen av de arresterte (UK Home Office 2008).

Ifølge Ombudsmannens (the People's Advocate) mandat kan denne institusjonen motta klager fra enkeltpersoner som har opplevd diskriminering og mishandling også fra politiets side. Men det finnes ikke klageadgang i forhold til diskriminering i arbeidslivet grunnet seksuell legning (EU kommisjonen 2008).

I EUs siste Progress Report for Albania skrives følgende:

There is continuing serious hostility in public and the media towards the lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) community. The government has taken no action to combat discrimination on the grounds of sexual orientation and gender identity. Arbitrary arrests and mistreatment of LGBT persons persist. This has already led to the emigration of leading activists. What is needed now, in addition to increasing legislative efforts, is to develop an action programme to counter discrimination, including on grounds of sexual orientation and gender identity (EU 2008).

5. Møtesteder

Lederen for GISH har overfor kanadiske myndigheter opplyst at han ikke er kjent med at det er noen spesielle barer/utesteder utelukkende for homofile i Albania, men det er en park i Tirana som er kjent som et møtested for homofile. Homofile kan også møtes i GISH sine kontorer (IRBC 2006).

6. Organisasjoner

Ifølge opplysninger fra HRDC gitt til kanadiske myndigheter, er det få organisasjoner for homofile i Albania. Selv om disse organisasjonene vanligvis opererer uten hindringer fra det offentlige, er effekten av deres arbeid begrenset. Dette skyldes den generelle fiendtligheten mot de homofile i samfunnet ifølge den tidligere siterte professoren. Videre har det sin årsak i motviljen fra medlemmenes side mot å fremstå som homofile og manglende finansiering ifølge HRDC (IRBC 2006).

For å beskytte seg selv opplyser GISH at organisasjonen offisielt er en MR-organisasjon og ikke en organisasjon for homofile (IRBC 2006). Så langt Landinfo kan forstå går denne organisasjonen også under betegnelsen Association Gay Albania eller Association of Homosexuals of Albania. Ifølge opplysninger fra sekretæren Naser Almalek¹ skal organisasjonen ha 30 aktive medlemmer og rundt 200 medlemmer totalt (Andoni 2002).

Albanian Gay and Lesbian Association (ALGA) er også aktive (Andoni 2007).

Aksjon Plus, Albanian Human Rights Group og Organisasjonen for Sikkerhet og Samarbeid i Europa (OSSE) yter også assistanse til homofile. Albanian Human Rights Group ga for eksempel rettshjelp og sosial støtte og samlet informasjon om overgrep mot homofile i 2004. Organisasjonene bistår også med bevisstgjøringskampanjer og bistår med organiseringen innenfor det homofile miljøet i Albania (IRBC 2006).

7. Internasjonal beskyttelse

Ifølge Andoni (2007) skal albanske homofile ha fått innvilget asyl både i Nederland og Sverige. Dilemmaet knyttet til det å dra ut eller bli igjen, samt eventuell bruk av kontaktene i det homofile miljøet for å skaffe utreise for personer som ikke er homofile, blir illustrert i en artikkel skrevet av Andoni (2002).

---

¹ Almalek er jordansk borger. Almalek ble selv arrestert sammen med fire andre i Tirana i august 2006.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Andoni, Ben (2007, 5. desember). Homophobia in Albania. *Gays without Border*. Tilgjengelig fra <http://gayswithoutborders.wordpress.com/2007/12/05/homophobia-in-albania/> [lastet ned 17. februar 2009].
- Andoni, Ben (2002). *Homosexuals in Albania*. London: Media Diversity Institute. Tilgjengelig fra <http://www.media-diversity.org/beta%20articles/Homosexuals%20in%20Abania.htm> [lastet ned 17. februar 2009]
- EU Commissioner for Human Rights (2008, 18. juni). *Report by the Commissioner for Human Rights Mr. Thomas Hammarberg on his visit to Albania 27 October – 2 November 2007*. Strasbourg: Council of Europe. Tilgjengelig fra <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1327977&Site=CommDH&BackColorInternet=FE65B&BackColorIntranet=FEC65B&BackColorLogged=FFC679> [lastet ned 17. februar 2009]
- EU Commission (2008, 5. november). *Progress Report Albania 2008*. Brussels: EU Commission. Tilgjengelig fra http://www.delalb.ec.europa.eu/files/albania_progress_report_2008.pdf [lastet ned 17. februar 2009]
- Grupi per Integrim Shoqeror (GISH) (2006, 28. august). *GISH statement on transvestites issue in Albania*. Tilgjengelig via International Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender and Queer Youth and Student Organisation (IGLYO) <http://www.iglyo.com/content/article.php?id=QA000127> [lastet ned 17. februar 2009]
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRBC) (2006). *Albania: Treatment of homosexuals by society, police, judiciary and government; protection available to homosexuals who have been subjects to ill-treatment; existence of establishments catering for homosexual clientele (2005-2006)*. Ottawa: IRBC. Tilgjengelig fra <http://www.irb-cisr.gc.ca/en/research/rir/?action=record.viewrec&gotorec=450467> [lastet ned 13. februar 2009]
- International Gay and Lesbian Human Rights Commission (IGLHRC) (1995, 1. april). *Albania: Parliament Legalizes Homosexuality*. New York: IGLHRC. Tilgjengelig fra <http://www.iglhrc.org/cgi-bin/iowa/article/takeaction/resourcecenter/43.html> [lastet ned 13. februar 2009]
- UK Home Office Border and Immigration Agency (2008, 8. desember). *Operational Guidance Note Albania*. London: UK Home Office. Tilgjengelig fra <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/sitecontent/documents/policyandlaw/countryspecificasylumpolicyogns/albaniaogn.pdf?view=Binary> [lastet ned 16. februar 2009]

- US Department of State (2008, 11. mars). *Country Report on Human Rights and Practices for 2007*. Washington, DC: US Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2007/100544.htm> [lastet ned 16. februar 2009]
- Xhelaj, G. (1994). *The Society Gay Albania*. Tilgjengelig via <http://www.angelfire.com/wizard/albaniagay/history.htm> [lastet ned 13. februar 2009]
- Wikipedia. *LGBT Rights by Country or Territory*. Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Homosexuality_laws_of_the_world [lastet ned 13. februar 2009]